

บทที่ 1

บทนำ

1.1. หลักการและเหตุผล

ในปี 2553 สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์จัดทำมาตรฐานการรายงานทางการเงินของไทยให้เป็นสากล โดยมีการจัดทำมาตรฐานการรายงานทางการเงินของไทยให้สอดคล้องกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ (International Financial Reporting Standards; IFRSs) ซึ่งมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่มีการจัดทำจะใช้กับกิจการที่มีส่วนได้เสียสาธารณะและกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ ที่จะต้องถือปฏิบัติในรอบบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2554 และบางฉบับที่เนื้อหาและวิธีปฏิบัติที่ยากจะปฏิบัติ กำหนดให้ถือปฏิบัติในรอบบัญชีปี 2556

มาตรฐานการรายงานทางการเงินที่มีการจัดทำขึ้นมานั้น แม้จะบังคับใช้กับกิจการที่มีส่วนได้เสียสาธารณะและกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ แต่ลักษณะของกิจการมีความแตกต่างกันคือ กิจการที่มีส่วนได้เสียสาธารณะ เป็นกิจการที่มีความเกี่ยวข้องกับสาธารณะ ส่วนมากเป็นกิจการขนาดใหญ่ มีบุคคลทั่วไปต้องการทราบข้อมูลของกิจการเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป ซึ่งกิจการที่มีส่วนได้เสียสาธารณะมีลักษณะเป็นกิจการที่มีตราสารทุนหรือตราสารหนี้ของกิจการที่มีการซื้อขายในตลาดสาธารณะ หรือกิจการที่นำส่งหรืออยู่ในกระบวนการนำส่งงบการเงินของกิจการให้แก่ สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ หรือหน่วยงานกำกับดูแลอื่นเพื่อวัตถุประสงค์ในการออกขายหลักทรัพย์ใดๆ ในตลาดสาธารณะ หรือกิจการที่ดำเนินธุรกิจในการดูแลทรัพย์สินของกลุ่มบุคคลภายนอกในวงกว้าง หรือบริษัทมหาชนตามพระราชบัญญัติ บริษัท มหาชน จำกัด พ.ศ.2535 ส่วนกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะจะเป็นกิจการที่ไม่มีความเกี่ยวข้องกับสาธารณะ มีขนาดของกิจการเป็นขนาดเล็ก หรือขนาดกลาง และเป็นกิจการที่นอกเหนือจากกิจการที่มีส่วนได้เสียสาธารณะ

การปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่ทางสภาวิชาชีพได้จัดทำขึ้น มีการปฏิบัติที่ความยุ่งยาก ซับซ้อน จากการใช้แนวคิดมูลค่างยุติธรรม (Fair Value) มาเป็นหลักในการจัดทำรายงานทางการเงิน ซึ่งการจัดทำดังกล่าวจะเป็นภาระและก่อให้เกิดต้นทุนในการจัดทำรายงานทางการเงินแก่กิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะมากเกินไป (สภาวิชาชีพบัญชีฯ, 2554)

สภาวิชาชีพบัญชีฯ จึงได้ออกข้อกำหนดสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ ตามประกาศสภาวิชาชีพบัญชีฯ ฉบับที่ 20/2554 ลงวันที่ 12 เมษายน 2554 เรื่อง มาตรฐานรายงาน

ทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ ที่ให้บังคับใช้ตั้งแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม 2554 เป็นต้นไป เพื่อให้กิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะมีแนวปฏิบัติตามข้อกำหนดในการจัดทำรายงานทางการเงินได้อย่างเหมาะสมกับกิจการ ซึ่งในมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับฐานะทางการเงิน และผลการดำเนินงานของกิจการที่มีประโยชน์ต่อการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ

มาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะแตกต่างจากมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่บังคับใช้อยู่ปัจจุบัน ในเรื่องที่สามารถเลือกปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐาน เรื่องงบการเงินที่กิจการต้องจัดทำ เรื่องแนวปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ตามข้อกำหนดของมาตรฐาน เรื่องเงินลงทุนและเรื่องอื่นๆ ดังนั้นเพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกันในการปฏิบัติตามข้อกำหนดของมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ สภาวิชาชีพบัญชีฯ จึงได้ออกประกาศ ฉบับที่ 29/2554 ลงวันที่ 17 มิถุนายน 2554 เรื่อง คำอธิบายเกี่ยวกับการปฏิบัติตามข้อกำหนดของมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ จำนวน 7 เรื่อง ได้แก่เรื่องสินค้างเหลือ ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ สิทธิประโยชน์ไม่มีตัวตน อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน ต้นทุนการกู้ยืม ประมาณการหนี้และหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น และผลประโยชน์พนักงาน และฉบับที่ 14/2555 ลงวันที่ 19 เมษายน 2555 เรื่อง การปฏิบัติในช่วงเปลี่ยนแปลงของมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ จำนวน 4 เรื่อง ได้แก่เรื่องเงินลงทุน ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ประมาณการหนี้สินและหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น และสิทธิประโยชน์ไม่มีตัวตน

จากการประกาศเรื่องมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ ประกาศคำอธิบายเกี่ยวกับการปฏิบัติตามข้อกำหนดของมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ และประกาศเรื่อง การปฏิบัติในช่วงเปลี่ยนแปลงของมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะของสภาวิชาชีพบัญชีฯ ทำให้ผู้ทำบัญชีจะต้องทำการศึกษาและทำความเข้าใจเนื้อหาของมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะอย่างละเอียด เพื่อนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในจัดทำรายงานทางการเงินได้ถูกต้องตามที่สภาวิชาชีพบัญชีฯ กำหนด

นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน เป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ของภาคเหนือ จัดตั้งขึ้นเนื่องจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ.2520 – 2524) เมื่อปี 2526 โดยปัจจุบันนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน มีผู้ประกอบการธุรกิจจำนวน 88 บริษัท 101 โรงงาน โดยแบ่งเป็น เขตอุตสาหกรรมทั่วไป จำนวน 25 บริษัท 28 โรงงาน

เขตประกอบการเสรี จำนวน 49 บริษัท 59 โรงงาน เขตพาณิชย์กรรม จำนวน 8 บริษัท เขตที่พักอาศัย จำนวน 5 บริษัท และเขตสาธารณูปโภค จำนวน 1 บริษัท (การนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ ,2554) โดยบริษัทในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน ส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นบริษัทจำกัด ซึ่งถูกจัดประเภทเป็นกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ จำนวน 68 กิจการ

ผู้ทำบัญชีในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน ส่วนใหญ่เป็นผู้ทำบัญชีของกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ จึงจำเป็นที่จะต้องมีความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะตามที่สภาวิชาชีพบัญชีฯ ได้ประกาศใช้สำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะอย่างแท้จริง เพื่อนำเอาความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้กับกิจการให้เกิดประโยชน์สูงสุด ในการจัดทำรายงานทางการเงิน

ดังนั้นผู้ศึกษาจึงสนใจศึกษาความรู้ความเข้าใจต่อมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะของผู้ทำบัญชีในนิคมอุตสาหกรรม ภาคเหนือ จังหวัดลำพูน จำนวน 9 เรื่อง ได้แก่ เรื่องความหมายของมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ งบการเงินที่กิจการต้องจัดทำ สินค้าคงเหลือ ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ สินทรัพย์ไม่มีตัวตน อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน ต้นทุนการกู้ยืม เงินลงทุน และประมาณการหนี้และหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น ว่ามีความเข้าใจมาก หรือน้อยเพียงใด

1.2. วัตถุประสงค์ในการศึกษา

เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจต่อมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้ส่วนได้เสียสาธารณะ ในของผู้ทำบัญชีกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน จำนวน 9 เรื่อง ได้แก่ เรื่องความหมายของมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ การนำเสนอและจัดทำงบการเงิน สินค้าคงเหลือ ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ สินทรัพย์ไม่มีตัวตน อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน ต้นทุนการกู้ยืม เงินลงทุน และประมาณการหนี้และหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น

1.3. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงความรู้ความเข้าใจต่อมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียของผู้ทำบัญชีกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาผู้ทำบัญชีกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน ให้มีความรู้

ความเข้าใจมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียเพื่อเป็นประโยชน์ต่อกิจการต่อไป

1.4 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา

ความรู้ความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถในการจำและเข้าใจรายละเอียดจนสามารถที่จะสื่อความหมาย แปลความ ตีความ ขยายความ หรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ ในเรื่องความหมายของมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ การนำเสนอและจัดทำงบการเงิน เรื่องสินค้าคงเหลือ เรื่องต้นทุนการกู้ยืม เรื่องที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ เรื่องสินทรัพย์ไม่มีตัวตน เรื่องอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน เรื่องประมาณการหนี้สินและหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น และเรื่องเงินลงทุน

กิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ หมายถึง กิจการที่ไม่ใช่กิจการดังต่อไปนี้ กิจการที่มีตราสารทุนหรือตราสารหนี้ของกิจการ ซึ่งมีการซื้อขายต่อประชาชน ไม่ว่าจะในตลาดหลักทรัพย์ในประเทศหรือต่างประเทศ หรือการชื้อขายนอกตลาดหลักทรัพย์ หรือกิจการที่นำส่งหรืออยู่ในกระบวนการของการนำส่งงบการเงินของกิจการให้แก่สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์หรือหน่วยงานกำกับดูแลอื่น เพื่อวัตถุประสงค์ในการออกขายหลักทรัพย์ต่อประชาชน หรือกิจการที่ดำเนินธุรกิจหลักในการดูแลสินทรัพย์ของกลุ่มบุคคลภายนอกในวงกว้าง หรือบริษัทมหาชน ตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชน

มาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ หมายถึง ข้อกำหนดทางบัญชีในเรื่องของการจัดทำรายงานทางการเงินตามที่สภาวิชาชีพบัญชีได้ประกาศใช้สำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ

ผู้ทำบัญชี หมายถึง ผู้ทำบัญชีที่มีฐานะเป็นพนักงานบัญชีของกิจการ ที่มีหน้าที่บันทึก เก็บรวบรวม จำแนกและทำสรุปข้อมูลอันเกี่ยวกับเหตุการณ์ทางเศรษฐกิจในรูปตัวเงิน

นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน หมายถึง กิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะในนิคมอุตสาหกรรมที่จัดตั้งขึ้นที่จังหวัดลำพูน เพื่อสนองนโยบายต่อแผนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ.2520 – 2524) ซึ่งกำหนดให้มีการกระจายการพัฒนาอุตสาหกรรมไปสู่ภูมิภาคต่างๆ และเพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ.2525 – 2529) ซึ่งเน้นให้มีการพัฒนาเมืองหลัก เมืองรองของภาคต่างๆ